

Lévai Újság

gazdasági, kulturális és kritikai hetilap

II. ÉVFOLYAM, 19. SZÁM

1935 MÁJUS 8. SZERDA

ÁRA 80 FILLÉR

A szavazólisták kritikája

Áll a harc és zug a torna: itt vannak a választások! Mindenki részes ebben a nagy tülekedésben, mindenkit sarkal a vágy és sodor a szavak áradata, hogy miért, arra nem igen lehet egyöntetűen válaszolni. Vannak sokan, akiket tényleg a meggyőződés ereje vonz a küzdőterre, de sokkalta többen vannak azok, akiknek konc az elv, áru a hit, a politikai meggyőződés.

A Lévai Újság független és politikamentes lap. A választások során éppugy megőrzi a függetlenségét minden politikai párt befolyásától, mint ezt a mulban tette és a jövőben is megteszi. Fhhez meg van a szellemi önállósága is, mert véleményének megalkotásánál mindenkor az objektív kritika, a tiszta ész és az emberiség jobb jövődjéje az irányadó.

Mínt hogy lapunk elsősorban gazdasági kérdésekkel foglalkozik és egyben kritikai hetilap, a választás eseményeit ezen két szempontból szintén érdeklődéssel kíséri és bírálja.

Nálunk párthoz kell csatlakozni, tartozni annak, aki a köz érdekében dolgozni akar. Tudjuk, hogy a független egyéniségek, azok, akik képesek véleményüket önállóan megalkotni nem igen bírják a pártkereteket, mert a pártérdekeket nem hajlandók az egyetemes érdekekkel azonosítani és esetleg azokért feláldozni. Ezek az emberek — közöttük bizonyára sok az értékes egyéniség — nem

hajlandók agyvelőállományukat, szellemi javaikat forumra vinni, amíg ott a pártemberek dárídója tart. A politikai tevékenység, a parlamenti beleszólás joga, a törvényalkotás koncessiója nincs képesítéshez kötve. Egy jogállamban minden, a köz rendelkezésére bocsátott tevékenység minősítéshez, képesítéshez, előtanulmányok elvégzéséhez van kötve. Megfelelő minősítés és képesítés nélkül az orvos nem tolylathat praxist, a hivatalnok nem kaphat állást, a cipész nem készíthet cipőt, a szabó nem varrhat ruhát, a kőműves nem vállalhat építkezést. Minden sikerült alkotásnak előfeltétele az igazolt szaktudás, csak a legfontosabb tevékenység a törvényesítés, a törvényalkotás az a terület, ahova mindenki ismeretek nélkül betolakodhatik. Hogy mi ennek a következménye, azt az állam minden polgára saját bőrén és zsebén tapasztalhatta.

Minden normális gondolkodású ember előtt ismeretes, hogy a politika éppolyan tudomány, mint a jog, a filozófia, vagy a természettudományok. A politika, a publicistika igen nagy előtanulmányokat, tájékozottságot, olvasottságot, ítélőképességet feltételez. Olyan kvalitásokat, amelyek őszintén szólva kevés embernél találhatók meg. De különösen komoly és nehéz tudománnyá és nagy művészetté vált a politika azóta, a mióta a gazdasági, közgazdasági kérdések megoldása elsőrendű

tényezővé vált minden probléma elintézésénél.

Ennél sajnálatosabb, hogy a választási listák vezetőhelyeiről elmaradtak a közgazdasági szakemberek! A gazdasági élet vezető emberei, vagy nem kaptak helyet a szűklátókörű pártkorifeusok és az elvakult pártfanatikusok jóvoltából, vagy nem voltak hajlandók a jelentéktelen csavar szerepét vállalni a parlamenti szavazógépezetben. Új egyéniségek új formát, új megoldásokat, életrevaló megoldásokat hoznak, iniciatívát, a kezdeményezés lendületét. De az önálló elképzelésre épített, általános érdekű gondolatokkal telített, értelmes koponyákat a pártok koldusai a pártfegyelem mankójával agyonverik. Ezért állanak önként félre, ezért nem hajlandók meddő munkát végezni a szellemileg és rendszerint anyagilag is független, politikai és gazdasági szakismeretekkel felkészült teremtő, alkotó egyéniségek.

A mai chaosból nem menthet meg minket az átlagon mozgó, képesség, képesítés nélküli, közgazdasági kérdésekben ugyszólván teljesen tájékozatlan — tisztelet a kivételnek! — személyekből gondosan összeválogatott szavazólista. Objektív szakemberekre van szükség, nem pedig elfogott pártemberekre, mert politikai kontárok eddig mindent elrontottak. A károkat, amelyeket okoztak nem lehet többé helyrehozni, a hibákat talán még igen.

dani, semmivel sem maradt mögötte Erdélyi Editnek — még a fájós lábát illetőleg se. — Fenyő Tusit végre nagyobb szerepben is láttuk, a maga nemében nagyszerű. Ami a férfiszereplőket illeti, véleményünk szerint Hámory Bártó Bodó Józsefnek kellett volna játszani és Latkóczyt viszont Galettának. Nemcsak a mi, hanem a közönség meggyőződése is, hogy Erdélyi Edithez sokkal jobban illik Bodó partnernek, mint Galetta. De ettől el tekintve mindketten kitűnőek voltak és megérdemelt sikerük volt. Mányai Lajos jobban tetszett, mint máskor. Minden eddigi szerepét ugyanazon mozdulatokkal és beszédmodorral adta elő, úgyhogy mindig visszaemlékeztetett multkori szereplésére. Radócz kegyelmes ur szerepében azonban más, sokkal jobb volt. És madame David! Takács Oszkár felülmutta saját magát. Minden szava, minden mozdulata nevetést váltott ki és táncai, azokat nem lehet leírni — azokat látni kell! — Jancser Nusi, selypítő, szeplős, csunya kis varróleány szerepében minden női hűségéről kénytelen volt lemondani, de így annál jobban érvényesült tehetsége. Thaisz Imre, nemcsak nagyon jó táncos, de ő maga tanítja be a többi táncokat is. — Farkas József tánca mindig valóságos akrobata-mulatvány — ebben a szerepkörben nagyon szeretjük.

A nyugatszlovenszkói Magyar Színház

„Az ismeretlen lány” előadása tell ház előtt és nagy siker jegyében folyt le. R. Mihályi Vilcsi, a kedves, öreg, zsörtölődő Mici néni megszemélyesítője ebben a szerepben olyan művészi alakítást nyújtott, amilyet még az egész szezonban nem volt alkalmunk látni. Minden szava, minden mozdulata tökéletes volt és a siker orosz-lánrésze őt illeti meg, a tell ház egyaránt köszönhet Molnár Ferenc darabjának és az ő művészetének. — Mihályi Lici a főszerepben nagyon tetszett és alakítása, különösen a második felvonásbeli jelenet elsőrangú volt. — Takács Oszkár, mint prózai színész, nem tudunk megbarátkozni. Nem neki való szerepkör. — Mányai Lajos játéka nem elég őszinte, tulságosan „megjásza” szerepét. Fenyő Tusi, mint mindig, kedves és közzel volt. Bodó József szerepében nem érvényesíthette prózai tehetségét, csak utolsó jelenetében a postán mutatla be tudását. Kiváló volt Ross József, aki nagyszerű prózai színész és szeretnők őt minél több prózai darabban látni. — Farkas József jó volt,

de mint táncoskomikust jobban szeretjük. — Vajda Rózsi prózai játékát már nem kell többé feldicsérnünk, csak megjegyezzük, hogy a fehér apácaruhában olyan szép volt, mint amilyennek még soha sem láttuk. Galettá Ferenc szintén tulságosan játszott. A többiek: Erdős József kettős szerepben; Thaisz Imre, Dékány János, Lehotai Antal és Fonyó József jók voltak.

Szerdán és csütörtökön Ábrahám Pál világhírű operettje a „Bál a Savoyban” került bemutatásra, azonban nem nevezhető szerencsésnek e darabnak a kiválasztása.

Ez a revüoperett nélkülöz minden tartalmat és nagyvárosi sikereit díszes kiállításának köszönheti. Kulisszák, kellemek, nagy színpad, fényoszlopok, görbök és stallszék tömegére van szükség erre az előadásra. Ez Léván, mint vidéken mindenütt hiányzott. A darab lérfői szerepét Galetta alakította kitűnően. Ez a szerep neki való volt. Madelaine szerepében Erdei Rózsa nyújtott kiváló. Az abbé óta ilyen jól nem játszott. Parádés szerepben bu-

csuzott a lévai közönségtől. Távozását az egész színházlátogató közönség sajnálja. A darab humora bizony darabos volt és a kedves jó Takács dicséretet érdemel igyekezetéért, hogy megnevettette a közönséget. Daisy Parker szerepét Erdélyi Edit játszotta, részben jól, másrészt sok tulzással. Szerepét főlényesen játsza és néha már inkább táncpörgettyü, mint színésznő. Nagyszerűen alakította a brazil táncosnőt La Tangolitát Vajda Rózsi, aki szerepében izzig-vérig démoni és csábító volt. Dicséretet érdemel Bodó az ügyefogyott Celestin szerepében és Jancser Nusi, Thaisz Imre akrobatikus táncbetétfük. Ismételt megjegyezzük, hogy az ilyen revüoperett nem Lévára való, sőt más kisvárosba sem.

Az „Egy görbe éjszaka” című operett megint egyike volt azon daraboknak, melyeknél nagyon jól szórakoztunk. Csupa vidámság, derü, jókedv. Erdélyi Edit, fájós lába dacára, nagyszerűen táncolt, játékaival pedig teljesen magával ragadta a közönséget. Vajda Rózsirol ugyanazt lehet mon-

Mozi műsor:

ORIENT (Stránszky): Ma este 7/9-kor van utolsó előadása a „HALÁL-SZAKADÉK” című vadnyugati drámának. — F. hó 10-11-12-én, pénteken, szombaton és vasárnap van a bemutatója a nagy amerikai technikai filmsodának: „KING-KONG FIA,” mely folytatása és befejezése a nagyszerű „King-Kong” filmóriásnak. Főszerepekben Robert Armstrong és Helen Mack elsőrangú alakításokat nyújtanak. Elsőrangú pótműsorok! Jegyek elővételben! — Május 14-15-én, kedden és szerdán „CSELJUSKIN.” Az Arktis hőseiről készült csodálatos film! Csupa izgalom, szépség. Emlékeztet még az újságolvasó közönség előtt a Cseljuskin, az orosz jégtörő izgalmas története, melyre annakidején felfigyelt az egész világ. A Cseljuskin izgalmas utjáról hangosfilm készült, melyet nagy érdeklődés előz meg.

★★★

Tavaszi riport Léváról

Miről híres Léva?

Léva?... — fogja kérdezni a nyájasnak nevezett, de rendszerint nyájtalan olvasó — mit is lehet írni arról a kis városkáról, amit érdemes elolvasni? Semmi! Gondolja magában és tovább lapoz. Pedig tévedes.

Tévedés már csak azért is, mert minden helynek meg van a maga sajátos íze és színe, — a franciák úgy hívják, hogy „couleur locale” — amely egyedül álló és jellegzetes. Miről is híres ez a város, kérdezhajlik naivan? Egy idevetődött szellemes pap ismerősöm erre a sablonos kérdésre így válaszolt: először is a libalétréről, amelyből a lévai piacon Tisza Kálmánt is megették, másodszor arról híres, hogy itt a Szentháromság szobra a reformátusok iskolája előtt áll, harmadszor pedig arról nevezetes, hogy itt látható a sovány férfiak mellett a legtöbb kövér asszony. Ezen utolsó ítéletben nem adtam neki igazat. Abban az időben ő ugyanis meggyőződéses szilfid párti volt: molettista. Ma már azt hiszem fordítva áll a dolog. De azért maradjunk csak az asszonyoknál.

A divat és a nők

Alkalmazkodjunk a helyi szokásokhoz és helyezkedjünk el az egyik forgalmas utca sarkon. (Itt mindenki kutyakötelességének tartja, hogy a sarkon álljon és nem másutt.) Meglepően sok a divatos, drága ruha! Az asszonyok elegánsan igyekeznek öltözködni, ami igen soknak sikerül is. Igaz, hogy ez sok pénzt emészt fel, de viszont ezzel szemben a szabó-

nőknek igen jól megy. Az arcok kedvesek, mosolygósak, az ember azt hinné, hogy itt minden nő boldog. Pedig dehogyan! A napokban panaszkodott egy zöldselyemruhás asszony: hiába igyekezünk divatosan és elegánsan öltözködni, mire elkészül az új ruha, addig már újabb modelt hoznak a divatlapok. Higgye el tisztességes nő ma nem lehet elegáns. Természetesen helyeselttem, amit mondott. Elvből: a nőknek mindig igazat kell adni, (adni kell, mert nincsen nekik.)

A lányok kedvesek, molettek, csinosak és csintalanok. Vannak szőkék és vannak barnák, de egyik sem olyan, amilyen nekem tetszik, akinél fellelhetők a következő adatok: 165 centi, aranyzőke haj, mosolygós fekete szem, a mellbőség pedig nem nagyobb a szóbőségnél... jelentette ki egy kitűnő nőorvosunk.

Talán mondanom sem kell, hogy ilyen nő Léván nincs. Illusztris barátunkkal tehát izgatottan vártuk a lévai tavaszt, amikor is környékünk asszonyai és leányai hajdonon fővel láthatók. Sokáig tartott a nagy szemle... A végén kislüt, hogy az egész városban csak két ilyen megfelelő formájú nő van, de az egyik csak a másik szépségeivel kiegészítve volna tökéletes egész: „a legszebb nő Középeurópában” amint ezt barátunk fájó sóhajjal megállapította.

Adatik tehát tudtára mindenkinek, hogy itt a legszebb középeurópai nő, de két darabban.

A falu és a magyar kulturmozgalom

Írta: Sass János

Korunkban szellemi törekvés nélkül élni annyi, mint halálra ítéltetni. Korunkban minden mozgató erő a tudás, a tudás emeli a lelket a megtisztult szellemi magasságok felé, hogy kiteljesedve lelki hitvallása lehessen az élni akaró ember, család és nemzet életének.

A mai kultúrtörekvés elől a falu sem zárhatja el magát, a falun élő századokon keresztül átmentett ősi magyar léleknek meg kell mozdulni, hogy kitermelhesse lelkéből azokat az életmentő kultúrtereket, melyekre neki a létfenntartásánál halaszthatatlanul szüksége van. Faji életünkben a falu egyetlen életmentő alap, melyre lehet és érdemes építeni. Ki kell fejteni a komoly, de politikamentes kulturmunkát. Csak egy cél vezesse a szlovenszkói kultúrtervezők törekvését, tiszta és lelkiismeretes kulturmunkát végezni a falun. Hiányos kulturmunkával sokkal többet érthetünk a falunak, mint amennyit használni tudnánk. A falu minden kultúrtörekvő erejét meg kell sokszorozni, hogy önmagát és sorsát megtalálja és ebben az önmegtalálásban teljesebben ki a szlovenszkói magyar kultúrtörekvés igazi sajátos arca.

A föld ősi erejéből kell kisarjadni az igazi kulturmunkának, mely arra lesz hivatva, hogy megmentse a falut a fölösleges, hamisan rajzolt modell üléstől. A paraszti léleknek meg van az a tiszta őstermő ereje arra, hogy önmagát hamisítatlanul tudja adni, mint az általa termelt tiszta buza kenyeret.

Ha végig megyünk a Garam és Ipoly menti falukon, ott már látjuk, hogy van kulturmozgalom. Sok helyen

a falu saját erejéből épít kulturházat, kevés filléréivel és munkájával hozzá járul a kulturházak felépítéséhez, hogy ezzel is tanujelét adja annak az örök erőnek, mely a falu lelkének mélyén századok óta szunnyadt. A falu várja a kulturát, mely az ő nyelvén, az ő hamisítatlan problémájáról a lelkéhez szól.

A kulturházak meg vannak! Azonban egy megszervezett egységes kulturmozgalom még mindig hiányzik és ha van is, az sem hű kifejezője annak, amit a néplélek magának fogad el. A nép, mint ahogy maga termeli a kenyeret, épp úgy saját maga igyekszik izlése szerint portáját, házát berendezni. Erre utalnak szövegek, műipar, faragások; már itt ebben is eltér a nép, az őslélek titokzatos lelki törvénye attól, hogy ő könnyen kölcsönvegye, vagy örökre elfogadja azt, mi az ő lelkének életmagyarázatát nem adja. A néplélek önmagát termékenyítő erő, bizonyítja, hogy egyéniségét századokon keresztül meg bírta tartani, nyelvének kifejező őseréjét a dalaiban mentette át s azt a legpusztítóbb történelmi zivatork sem tudták elnémítani. Dalalban fejezte ki örömet, mely igen kevés érte a magyar népet. A bánata is a dalban jutott kifejezésre, sorsa, erkölcsi és világnézete is a dalban nyert kifejezést.

Minden olyan falura szánt kulturmozgalom, mely nem a néplélekből a népnek szól, felesleges fáradságot jelentett a multban, jelenben és a jövőben is. A szlovenszkói magyar kulturmozgalomba be kell vonni mindazokat a kultúrtervezőket, melyek közvetlenül a néptől származnak és köz-

vetlenül a népnek irnak. A magyar falut az ő gondolatából és véréből eredő értékekkel lehet megtalálni, ha

azt akarjuk, hogy a falu is szívet, lélekkel csatlakozzon a szlovenszkói magyar kultúrtörekvésekhez.

Az ifjuság gondozása, nevelése

Munkanélküliség és ifjuság

Minden időben, de különösen a gazdasági válság idején nagy gondot okoz a vezető embereknek az ifjuság jövője. Ma éppen úgy mint régebben, csak átmeneti állapotban élünk és előbb-utóbb kialakul a kibontakozás iránya, rendes mederbe kerül az élet s minden ember megtalálja a megélhetés lehetőségét, boldogulásának útját. A gazdasági válság, a munkanélküliség nem állandósulhat, nem köveszthetik meg. Semmiféle társadalmi berendezkedésnek nem képezheti alapját a munkátlanság, a dolog kerülés és természetellenes, elítélendő minden olyan cselekedet és intézkedés, amely munkátlanságot, a dologkerülést mesterséges eszközökkel iparkodik akár közvetve, akár közvetlenül elősegíteni. Az a néhány hátunk mögött lévő év, mely a munkanélküliség jegyében telt el, megtanított arra, hogy ennek az állapotnak huzamosabb kilejődése nemcsak nagy gazdasági, egészségügyi, de erkölcsi kárt is okoz, amely a jövő nemzedékre is kihatással van. Ez ellen minden eszközzel védekezni kell, nemcsak a felnőtteknél, hanem a jövő érdekében első sorban az ifjuságnál, mert az könnyen hajló természetével különösen kapható a munkátlanságra, dolog kerülésre. A gazdasági válság, a munkanélküliség semmiesetre sincs jó nevelő hatással az ifjuságra.

Proletár gyermekek

Az ifjuság gondozásával, nevelésével kapcsolatban igen sok megszivlelendő szó és elmélet hangzott el, de annál kevesebb volt a tett. Ezek főleg az iskolázott ifjuság jövőjével és elhelyezkedésével foglalkoztak, de alig akad valaki, aki a szegénysorsu proletár gyermekekkel, a munkanélküliek fiaival törődne. Az emberi természetből folyik, hogy a rosszra mindig könnyebben hajlik, mint a jóra, elképzelhetjük milyen hatással van egy munkanélküli családapa gyermekeinek lelkivilágára, morális érzékére, ha tudjuk, hogy a pedagógusok fellogása szerint is a család a legnagyobb nevelő, melyet az iskola is csak nehezen, vagy egyáltalán nem képes ellensúlyozni. A szegénység, a nyomor, az éhezés legjobb fészke és terjesztője, a legveszedelmesebb fertőzőbetegségeknek. A gyermek halandósági arányszám emelkedése és a nép egészségügyi statisztika világos képet ad az utóbbi évek romboló munkájáról, de biztos jele az egészségügyi romlásának, hogy a kórházak mindenféle szűkeknek bizonyultak és azoknak kibővítése, újabbaknak felállításuk válik szükségessé.

Mindaz nem annyira a jómóduak, tehetősek között történik, hanem a szegényebb néposztálynál, ahol a szaporodás is a legnagyobb. Akadnak sokan, akik éppen a nagyobb számú szaporodást nehezményezik. Ez azonban olyan természetes biológiai folyamat, amelyet semmiféle törvénnyel, rábeszéléssel, felvilágosítással megakadályozni nem lehet. Az állannak, a hatóságoknak és a társadalomnak erkölcsi kötelessége, hogy a szegénysorsu proletár gyermekek nevelését, gondozását a kezében tartsa és mindent elkövessen, hogy azokból dolgos,

munkás, egészséges embereket neveljen, akik ne terhéljen, de javára váljanak a jövő társadalmának. Az a néhány ember, aki e kérdéssel már gyakorlatilag is foglalkozik, igazán emberfeletti szociális missziót teljesít a jövő társadalom érdekében és azoknak munkáját nem gáncsolni, hanem minden eszközzel elősegíteni közös társadalmi kötelességünk.

De jó, hogy meg nem érted őket...

De jó, hogy meg nem érted őket...
Jó, hogy csak néha veszed kezébe
Kányszor lenne szemed könnyel telve...?
Dataimat e bús törtéteket...

De jó, hogy meg nem érted őket —
Édesanyám!

De jó, hogy meg nem érted őket,
Mert szeretsz, talán-tán meg is ölnéd.
Mikor kincsével fekkemet töltöd,
Megvernéd élet-szeretömet...!

De jó, hogy meg nem érted őket —
Édesanyám!

Pál Imre.

Ahogy én látom...

a kisvárosi csend és nyugalom a nagyvárosok lórmás zajával szemben már csak mese, mert a valóságban éppen fordítva van. A világvárosokban a hatóságok féltő gonddal őrzik a lakosság nyugalomát, addig például Léván már a kora hajnali órákban megkezdődik a pihenni vágyók idegeinek izgatása, tépése. Legujabban a lévai hajnal kutyaugatással kezdődik: főbb utcáink — ahol legtöbb a kellemes izgalmat provokáló sarok — tele vannak kóbor kutyákkal és ezek olyan ugatási koncertbe kezdenek, amely méltóan helyettesíti az egyébként hiányzó térzenét. Ez a hajnali szerenád egyik legkínosabb élménye, legujabb szencációja Lévának. A hajnali csendet azonban nemcsak állatlársaink teszik kínossá, de idegeinket rombolják a hajnalban száguldó autók velőgig hatoló túlkölte is. Nem tudjuk, miért van szükség hajnalban, amikor egy lélek sincs az utcán a fülsiketítő, éktelenül hosszú túlköltekre. Léván minden autó vész-szírénával van felszerelve, amelyet más városban csak a mentők használhatnak, Léván boldog-boldogtalan. Heleesebben a boldog autótulajdonosok a boldogtalan, álombaszenderült és gyalogos polgártársainak bosszantására. Van-e az illetékes tényezőknél tudomásuk arról, hogy tilos az autószírénák használata — nem beszélve a világvárosokról, ahol már dudálni sem szabad! A hajnali ébresztőhöz hozzátartozik még a katonák kürtszava is. Az ideges ember — és ki nem ideges ma? — köztudomásu, reggel alszik a legintenzívebben és el van rontva az egész napja, ha reggel idő előtt felébresztik. Kérjük a helyőrségi parancsnok urat, orvosolja ezt a sérelmet, meg vagyunk győződve, hogy katonai szempontból ennek nincsen akadályja. Békét akar Léva békés lakossága, ezt kívánják tőle a hatóságok, — de biztosítsák ugyanezt neki! Megérdemli! Okulár

Bérmálás Léván!

Erre az alkalomra a legizlésebb, a legjobb minőségű és a legolcsóbb SZÖVETEK ÉS SELYMEK

Kohn és Kovács

DIVATÁRUHÁZÁBAN szerezhető be. Nagyon olcsón kalkulált SZABOTT-ÁR RENDSZER ŰNK mellett a legpontosabb és legfigyelmesebb kiszolgálást biztosítjuk Önnek.

A világkrizisről

Ennek a szomorú jelenségnek rengeteg magyarázatot adnak és ugyanannyi megoldást. A világkrizis mégis tovább halad gyászos utján a kölcsönös megmemértés miatt, de főleg azért, mert a haladás szellemével ellentétes politikát űz az egész világ. Szögezük le egyszerűen a tényeket.

A Föld kisebb lett, a kontinensek közel vannak egymáshoz, a földi, vízi és légi közlekedés gyorsasága és tökéletessége, valamint a rádió és a televízió miatt, vagyis manapság a nemzetközi árucseré problémája összehasonlíthatatlanul egyszerűbb, mint a századunk elején. Ma pedig azt látjuk, hogy minden ország autarchiára törekszik, szükségleteit saját iparával igyekszik fedezni. Határait túlzott védvámokkal falazza körül, kontingenseket szab, vagyis paralyzálja a nemzetközi kereskedelmet. 1929-től 1934 végéig ez a kereskedelem 70%-kal csökkent, amit a világ minden tájáról összefutó statisztikák bizonyítanak. És a helyzet egyre rosszabbodik.

Amikor még a jólét uralta a világot, az áruk szabadon forogtak és ezt

mindenki szívesen látta. A krizis arra készítette a mai vezető államférfiakat, hogy a protekcionizmusban találjanak gyógyírt országuk végső termelésére. Ennek a politikának korántsem szerencsések a következményei. A termelők protekciót követelnek, mert csak ebben hisznek és közülük egyre többen mennek tönkre. Ezen az uton oda jutunk, hogy minden ország saját szükségletét saját termelése látja el a civilizáció rengetegét fog veszíteni ezáltal és annak a kornak a haladása nem előre, hanem hátrafelé fog történni.

A világkrizis megoldása nem törlehetik másképpen, mint egyszerre az egész világon, de csak abban az esetben, ha a nemzetközi árucseré szabadon, vagy legalább is szabadabban fog történni, úgy mint valaha a jólét idején, mert az egyik ország helyzete a többitől függ. Az egész világ sorsa és érdeke szolidáris és csak a liberális egyetértés tud elég levegőt adni a fuldokló világnak.

Paly

Levél a szerkesztőséghez

Kedves Szerkesztő Úr!

Midőn az Önökhöz intézett levelém első sorait leírom, az jut eszembe, hogy az első írást mindig így szokták kezdeni: „Bocsánatot kérek, hogy soraimmal alkalmatlankodom.” Ez alkalommal azonban elfogok tekinteni elől a megrögzött szokástól, mert úgy érzem, hogy a megírandó témát sérteném meg vele, ha a felszínre vetését — még csak udvariasságból is — alkalmatlankodásnak minősíteném. Mi lehet az a büszke, érzékeny dolog — kérdezheti Ön jogos kíváncsisággal — miről lesz szó ebben a levélben?

A válasz rövid és egyszerű: Léváról. Léváról, a garammenti Párisról akarok írni, mely egynegyedik század alatt faluból formális városá emelkedett, ahol az élet napról-napra nyugtább, nagyobb méretűvé lesz, arról a városról, amelyik immár elindult a fejlődés azon útján, amely nemcsak előre, hanem felfelé is vezet. Én azonban az Önnek küldött papíros nem

akarom befekeltetni, sem a szép jövődőről szóló lírai áradozásokkal, sem a dicső multra vonatkozó statisztikai adatokkal. A jelenről akarok írni, arról, ami meg van, aminek meg kéne lenni és ami jó volna, ha nem lenne meg.

Ebből aztán világosan láthatja kedves szerkesztő ur, hogy nemcsak vést-hozó emberrel, hanem egy rejtélyes tervvel is áll szemben. Tisztázzuk tehát az ügyet:

Az utolsó évtizedben Léva földrajzi fekvése következtében gyors, nagy fejlődésnek indult s gócponttá izmosodott. Az erős iramu kereskedelmi, kulturális és forgalmi fejlődés, gyors és nagy anyagi áldozatokat követel. A város azonban — egyrésztől prevrat utáni rendezetlenség, másrészt labilis pénzügyei miatt — ezt az áldozatot meghozni képtelen volt. Innen származott azután, hogy sok kisebb-nagyobb bántó helytelenséget tapasztal

Asszonyoknak

A kézitáska divat

Páris, 1935. május hó.

A retikulók formája kissé megváltozott magasságban: a szokott légalap rövidített oldalán van a zár. A kosztümökhöz daimból vagy boxcalfból készült táskát hordunk, a cipő anyaga és színe szerint: barnában, sötétlökben vagy világos színekben, vagy monogrammal díszítve. A komolyabb öltözékekhez sötét krokodil vagy szövet-táska való. Az estélyi ruhákhoz selyemből, laméból vagy gyöngyből készült táskákat viselünk,

a ruha színe szerint.

A táskák bélelése bőrből van, amely hosszabb életet biztosít ennek a nélkülözhetetlen tárgynak és amely ellent áll a puderdoboz kiporzódásának. Ez utóbbit most hermetikus zárral készítik, magába foglalja a ruzst, a pudert, a rimmelt és a cigarettákat. Ezáltal hely jutott annak a sok apró-cseprő dolognak, amelyeket egy modern asszony egy percre sem tud nélkülözni. SUZY.

az idejövő idegen, ami káros Léva jó hírnevének és sok megoldandó kérdés van még hátra, hogy lépést tartassunk az idők haladásával.

Őnök, kik a várossal együtt nőttek föl, akik állandóan a falak között laknak, a megszokás folytán, türelmes lemondással vesznek tudomásul sok bántó körülményt, kellemetlenséget. Mi azonban, akik csak látogatni járunk ide és nemcsak simogató, hanem látó szemmel is nézünk szét ebben a városban, szomorúan vesszük ezeket s úgy érezzük, hogy ezek olyan

problémák, melyeket könnyű szerrel lehetne megoldani. Panaszok és tervek születnek meg bennünk, melyeket közölni szeretnénk azokkal, kiknek módjában áll ezeket a nagyközönségnek tovább adni. A terv csak így válhat közszükségletté, csak így valósítható meg.

Reméljük, hogy a k. szerk. ur módot fog nyújtani a panaszok leltárására, elősegítve ezzel a könnyen gyógyítható bajok gyors és gyökeres orvoslását.

Vidéki előfizető

Lentermelők figyelmébe!

Lenszubvenciók sikeres és záros határidőn belüli gyors kifizetésének kiszakozását vállalom. Részletes információt tartalmazó ajánlatokat „MÉG MÁJUSBAN” jellegre a lap kiadóhivatalába Súr utca 3. kérek.

Anyák napja

A járási fiatalságot védő egyesület Léván, 1935 május 12-én az összes helybeli szociális és kultur egyesületek segítségével „Anyák napja” ünnepélyt rendezt meg, melyen részt vesznek az összes iskolai tanulók úgy a helybeliek, mint a vidékiek is. Dél-élt 11 órakor a főtérrel az összes iskolás gyermekek részvételével a megjelentek felvonulnak a temetőbe, ahol az árvaházi árvák felkoszorúzzák egy ismeretlen anya elhanyagolt sírját, — szónoki beszédek mellett.

Délután 2 órakor minden iskola külön vezeti fel a gyermekeket a „Halászcserdaba”. A halászcserdában d. u. 2 órakor nyílik meg a női és férfi kugli verseny. Az ünnepély táncmulatsággal lesz egybekötve, ahol cigányzene fog közreműködni. Továbbá következnek: az iskolák programjai, gyermekjátékok, a járási elhagyott és árva gyermekek „Védanyjának” megválasztása.

Kedvezőtlen idő esetén az ünnepély más vasárnapon lesz megtartva.

Tisztelettel kérjük a T. lakosságot, hogy az ünnepélyünkre süteményeket és tortákat ajándékozni sziveskedjenek és azokat kérjük elküldeni az ünnepély napján reggel 9 óráig a Halászcserdaba. Járási fiatalságot védő egyesület ünnepi rendezősége, Léva.

LEJÓBB HENTESÁRUK

OLCSÓN

PRIMUS

ÜZLETÉBEN KAPHATÓ
SZEPESSI UTCA 13.

Hírek

UJSÁGOK, MINT SZARKÁK.

Ha az egyik lévai lapírtásunk nem írta arról, hogy némely újság milyen szemtelenül vágja ki és használja fel legjobb cikkeit, elhallgatva a forrást, ahonnan szerezte azt, akkor mi sem tartottuk volna érdemesnek az ügygel való foglalkozást. A mai újságírás megszokott, ugyszólván napi jelensége, hogy a szerkesztő urak, akik unják a munkát, vagy érzik írói tehetetlenségüket, leakasztják a „kollegát,” az ollót és vigan vadagosnak egyes gondolat szerkesztett újságok cikkei és hírei között. Ez még nem volna baj, mert az egymás szellemi irányával, felfogásával rokonszenvező újságok között szokás, de ez már ellenkezik az újságírás erkölcsi felfogásával, hogy a ki-ollózott, szarka módjára elcsent cikkeket úgy találják fel közönségüknek, mint a saját szellemi értéküket. Más, az anyagi vegetáció sulya és gondja alatt nyögő újságok sulyos pénz áldoznak egy-egy cikkért és vannak újságok, amelyek ezt a kérdést a cikkeik elcsenésével intézik el.

(Nyitramegyei Szemle 17. sz.)

— Tűz Ujbarson. Az elmúlt héten ismeretlen okból kigyulladt Ráczy Vilmos ujbarsi lakos cserépszindelyes háza. A kivonult tűzoltóság nem tudott segíteni már a teljesen lángokban álló tetőzetten, csupán csak a tűz továbbterjedését akadályozta meg. Az épület végén levő nyitott istállóban egy 1300 Kc értékű szarvasmarha is benn égett. A padlásan hús, ruhanemű szintén a tűz martalékja lett. A kár csak részben térül meg biztosítás útján.

— Ne becsüljük túl erőnket. A legerősebb munkának is friss erőre, az izmok és idegek feltrissítésére van szüksége munka után. Alpa sósbor-szesz jó szolgálatot tesz erre a célra. Kérdezzük meg orvosunktól.

— **Színházi műsor:** Ma szerdán este „Tovaris.” Csülörtökön: „Egy görbe éjszaka.” Pénteken: Muzsikuskok. Szombaton délután: „Az abbé.” Szombaton és vasárnap este: „Vadvirág.” Vasárnap délután: Dorozsmai szelmalom. Hétfőn este: Erdélyi Edit jutalomjátéka „Öméltósága sofforje.”

— **Štefánik ünnepek Léván.** A szlovák nemzeti színház drámai együttese 4-én, szombaton este Štefánik generális halálának 16-ik évfordulóján ünnepi előadást rendezett. Színe került egy háborus szerb nemzeti tárgyú darab, kiváló előadásban telt ház előtt. — Vasárnap, 5-én délelőtt a Štefánik szobor elé felvonul a helyi katonaság és csendőrség, ahol beszédben és szavalatokkal emlékeztek meg a szlovák nemzet legnagyobb és tragikus halálú fiáról.

— **A lévai női kongregáció 25 éves jubileumát** ünnepelte május elsején. D. e. 11 órakor volt a kongregáció diszközgyűlése a zárda tornatermében, amely zsufozásig megtelt ünneplő közönséggel. D. u. ünnepi diszeladása volt, mely alkalommal színe hozták Nagykéry Mária „Örvények fölött” c. vallásos színművét. A szereplők mind gyakorlott tehetségről tettek tanúságot. Patáky Gitla „Mária” c. költeményét szavaltta, mellyel megérdemelt tetszést aratott. Az ünnepély megrendezése a kongreganisták fáradságot nem ismerő, komoly munkája volt. Az előadást vasárnap délután megismételték.

— **Számolóművész a mosókonyhában.** Ha ing 40 Kc-ba kerül és 50-szer moshatjuk, míg szétfoszlik és hasznavehetetlenné lesz, továbbá, ha egyszeri mosását 10 fillérrel számíljuk, akkor az ing mosással együtt 45 koronákban van; — ha most jobb mosószereket használunk és szakszerűen mosunk, úgyhogy 75-ször moshatjuk ki az inget, mielőtt tönkremegy és egy mosás szappanhasználatát 12 fillérjével számíljuk, akkor az ingre 49 Kc-t költöttünk. Ez annyit jelent, hogy 50%-kal hosszabb élettartam mellett csak 4 Kc-vel került többbe. Ha az első esetben 50 mosás mellett 45 Kc-t adunk ki, akkor ugyanolyan körülmények között ingünk 75 mosással 67-50 Kc-ba kerül. Ezzel szemben a második esetben ugyancsak 75 mosással csupán 49 Kc-nkban van az ing. Tehát, ha jó mosószereket használunk 18-50 Kc-t takarítunk meg. Aki nem hiszi, számíton utána — vagy próbálja ki a gyakorlatban, miközben mindig a jó Schicht-Szarvas-Szappant használja. — A mosásra vonatkozó minden kérdésben szívesen ad fölvilágosítást a Schicht György R. T. Aussigban.

— **Május elseje Léván.** Napsugarasan, de hűvösen köszöntött ránk a május elseje. A szokásos vidám jó reggelt kívánó muzsikások nem maradt el, de valahogy az is halkabb, busabb, hűvösebb volt, mint máskor. Az utcák járőkelői arcán nem a vidámság, a boldogság és az öröm ragyogott, mint máskor, gondterhelten mélyen kabátjukba húzóva sétáltak. Csak egyetlen momentum emlékeztetett a régi, boldog vidám május elsejére: a szokásos felvonulások. 11 órakor egy kissé megnevesedtek az utcák, az utca sarkok és embercsoportok várták a munka-ünnepét dicsőítő pártok felvonulását. Elsőnek a kommunista-párt vonult végig a városban az Ozmán-terre, másodiknak zenezóval a szociáldemokrata-párt a Köztársaságtér Béli utca felőli részére, harmadiknak a Csl. Nemzeti Szocialista-párt szintén zenezóval a Köztársaságtér Mártonfy utcai részére, ahol a legnagyobb rendbe tartották meg szokásos népgyűléseket.

— **A Csehszlovák nemzeti szocialista párt Léván,** május hó 12-én (vasárnap) délelőtt 10 órakor az Apollo mozgóban nagy választási népgyűlést tart. Előadó: Dr. I. B. Lukáč, író. Azonkívül alkalmuk lesz hallani a nemz. szoc. párt elnökeinek Kiofácnak, Beneš külügyminiszternek és Zeminová képviselőnek beszédeit.

— **A gazdamoratorium a betegsegélyzői díjakra is vonatkozik.** A legfelsőbb közigazgatási bíróság 1934 nov. 15-én kelt R. L. 1193/34 sz. döntésében megállapítja, hogy a 33/934 sz. gazdamoratoriumra vonatkozó törvény kivételei törvény, melynek rendelkezéseit direktre kell értelmezni és mint ahogy a törvényhez kiadott indoklás közelebbit nem tartalmaz, a törvényhozó a biztosítási díjak alatt a biztosítási szerződés alapján fizetendő biztosítási díjakat értette csak. A betegbiztosítási intézetek biztosítási járulékaik részére, mint közjogi természetű illeték részére, melyet a szociális biztosítási törvény alapján kell fizetni, a törvény védelmet akart nyújtani az adósnak. — Ezek szerint tehát a mezőgazda a betegbiztosítási járulékok esetében is kérheti a 33/34 a törvény alapján az árverés elhalasztását, amennyiben a törvény egyéb feltételei is lenforognak.

Német, francia és angol nyelvtanár

a legmodernebb szisztema szerint csoportoknak és egyeseknek tanfolyamot nyit kellő számu jelentkező esetén. Jelenkezni lehet a Lévai Ujság kiadóhivatalában Levice, Stúr utca 3.

Bécsi levelek: Május 1. Bécsben
Bécs, 1935. május

Bécs egyik legforgalmasabb helyén, az öreg egyetem löszomszédságában fekszik a Votivkirche. Az idegenek, ha Bécs nevezetességeit szemlélik, sohasem mulasztják el megtekinteni ezt az érdekes stilyuban épített templomot, mely nagyon hasonlít a b. pesti Mátyás-templomhoz.

Május 1-én a délutáni órákban szintén nagy tömeg gyűlt a templom előtti parkban és érdeklődéssel szemlélte a két torony egyikét. De meg is érdemelte ez a torony az érdeklődést, mert amit ott láttak, az nem mindennapi látvány volt. A torony tetjéről t. i. a szél vigan lengetett egy horogkeresztes zászlót. Ez ugye természetes lenne, hogy május 1-én fellobogózzák még a templomokat is, de nem Ausztriában és különösen nem horogkeresztes zászlóval, melynek ki-függesztésért minimálisan hat heti wöllersdorfi (a politikai foglyok koncentrációs tábora) üdülés jár.

Am de a lelkesedés nem ismer aka-

SPORT

Ismét vereség

Galántai SE—Lévai TE 3:0 (0:0)

I. o. bajnoki mérkőzés Galántán

A négy tartalékkal kiálló LTE az első féldőben egyenrangú ellenfele volt a honi csapatnak és némi szerencsével dugót is elérhettek volna. Már az első pillanatban lerugták Mészáros, aki ettől a perctől kezdve csak statisztál. A második féldőben Ocsiakot feleselés miatt a bíró kiállítja és az LTE sorsa megpecsételődött. Galánta erőszakosan játszik és Pollák révén, de bírót segédlettel 3 dugót érnek el. Két „les” góll Lovász bíró (Komárom) léves ítéleteivel gyakran sújtotta a lévai csapatot.

LTE 11—Oroszka 6:1 (3:0)

III. o. bajnoki Léván.

Az LTE tartalékgárdája a kezdés perceiben két dugót ér el és 3:0 eredménnyel fordul. Fordulás után Oroszka rákapcsol és góll lö. Ezután heves oroszka ostrom következik, de a zöld-sárgák a szerencse is segíti. Majd feljön az LTE és néhány perc alatt 6:1 az eredmény. A mérkőzés nagyon

Apró hirdetések

Minden szó 40 fillér, a legkisebb hirdetés ára 4 Kc.

Kiadó lakásokat és butorozott szobákat lapunk előfizetői részére i n g y e n közlünk. — Azok, akik nem előfizetői a Lévai Ujságnak, a hirdetés egyszeri közléséért 2— Kc-t fizetnek. A nehéz gazdasági viszonyok között lapunk ezzel kíván olvasóinak segítségére lenni.

Keresek 2—3 szobás
családi házat a Malom u. környékén

Megvételre keresek
keveset használt jó karban levő személyautót.

3 szobás udvari lakás május hó 1-re kiadó belvárosban

Hurban-u. 9. sz. alatti emeletes ház (járásbíróság) eladó Ugyanott az udvari lakások kiadók! Bővebbet Pál L. cipőüzletben (Városház).

Cimek a kiadóban, Stúr utca 3. szám.

Tolnai Világ Lexikon
első 5 kötele, Tolnai Világtörténelem 6 kötetben eladó.

40 éve fennálló falusi fűszerüzlet lakással együtt olcsón eladó vagy kiadó.

Üzletház Léva legforgalmasabb utvonalan azonnali be-költözéssel eladó, esetleg kiadó.

Házat kínálok megvételre modern lakással belváros területén.

— **Hölgyeim! Mi a nyári divat?** Győződjön meg erről Kohn és Kovácsnál, ahol már raktáron vannak Párizs legutolsó divatujdonságai, valamint a legújabb imprimék, clognek és angol vonalu selymek.

— **Színelőadás az izr. nőegylet javára.** A Földes szintársulat szerdán este a lévai Izr. Nőegylet javára rendez előadást, amikor a „Tovaris” c. kitünő vigjátékot adja elő. A jólékony célú előadásra felhívja a közönség b. figyelmét a nőegylet vezetősége.

— **A járási székház építése.** A belügyminisztérium hajlandó a járási székház építéséhez az államra eső egyharmadnyi összeget egy millió korona erejéig folyósítani. Így a járás-

nak is módjában lesz a kért egy millió kölcsönt megszerezni, amelyet az érdekelt pénzintézetek éppen a belügyminisztérium határozatától tettek függővé. A városnak négyszázezer koronát kell biztosítani, amely összeghez azonban a népjóléti minisztérium 160 ezer korona folyósítását kilátásba helyezte, azzal a feltétellel, hogy az építkezést még ez évben meg kell kezdeni. Ez az építkezés újra számos munkanélkülit juttathat kenyérhez és elvárjuk az érdekelt hatóságoktól, hogy ezek után minden lehető elárkövetnek, hogy az építkezés most már mielőbb megkezdődhessen.

OLVASSUK ÉS TERJESSZÜK a „Lévai Ujság”-ot!

Bérma ajándékok
óra és ékszerben a legutányosabban beszerezhetők

STEINER TESTVÉREK NÉL
LEVICE, Bafa mellett.

KÖZGAZDASÁG

Hivatalos gabona árak: A Monopólium Társaság május hóra lévai paritásban a következő árakat állapította meg: buza 162-70, rozs 121—, közép sörárpa 125—, takarmány árpa 113—, zab 125-80, kukorica 120—, kukorica (fehér) 115, kukorica cinqun. 135— Kc

Vásári árak a lévai május 5-i átlaladásáron:

tehén kg	1-50—4—	Kc-ig
borjú	4-00—4-50	—
bika	3-00—4-00	—
üszök	2-00—4-50	—
őkér	2-50—4—	—
birka	2-50—3-40	—
málc cecstől	100—180	—
hízó disznó	4-50—5—	—
lő	200—3.000—	—

Valuták:

német márka	—	—	—	878—
magyar pengő	—	—	—	405-50
svajci frank	—	—	—	772-50
angol font	—	—	—	115-50
olasz lira	—	—	—	189-40
amerikai dollár	—	—	—	25-70
francia frank	—	—	—	157-80
osztrák schilling	—	—	—	452-50

„LÉVAI UJSÁG” gazdasági, kulturális és kritikai héttapl. megjelenik minden szerdán. — Főszerkesztő: Dr. STRASSER ELEMÉK. — Felelős szerkesztő és kiadó: AKUCS ERNŐ dipl. agr. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Léva, Stúr u. 3. Telefon 19. — Nyomja: FODOR utóda Lánca Jenő nyomdája Léva, Szepesi u. 28. — Előfizetési díj: egyszéves 40, féléves 20, negyedéves 10— Kc., egyez szám ára 80 fill. — Három példány megtartása után előfizetőnek számíljuk. — Hirdetések tarifa szerint Fodor papírkereskedésben adhatók át. Telefon 70. — Gyakori hirdetőknak árengedmény. — Réziratok a szerkesztőségbe küldendők. Réziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza. — A postabélyeg használatát a bratislavi posta-és tévirdívgazdálkodás lévai feladókohely 109.976. V—1934 szám alatt engedélyezte.